

Lekcja

Temat: Edukacja i praca

1. Szkoła i wykształcenie

a. Funkcje szkoły:

- Kształcąca (dydaktyczna) – przekazywanie wiedzy, rozwijanie umiejętności i logicznego myślenia, przygotowanie do pracy zawodowej.
- Wychowawcza (pedagogiczna) – kształtowanie postaw społecznych, obowiązkowości, organizacji czasu, odpowiedzialności, szacunku dla innych.
- Opiekuńcza – wspieranie uczniów, wyrównywanie szans, zapewnienie odpowiednich warunków do nauki.
- Kulturowa – przekazywanie norm i wartości kulturowych, nauka zasad zachowania w społeczeństwie.

b. Edukacja i jej etapy:

- Ukończenie kolejnych etapów nauki potwierdzone świadectwami i dyplomami.
- Po zakończeniu edukacji – etap pracy zawodowej, a następnie emerytura.

c. Edukacja ustawiczna (lifelong learning):

- Proces uczenia się przez całe życie.
- Stałe uzupełnianie wiedzy, doskonalenie umiejętności, zdobywanie nowych kompetencji.
- Możliwość uczestnictwa w kursach, szkoleniach, kołach zainteresowań, studiach podyplomowych, uniwersytetach trzeciego wieku.
- Popularny sposób na rozwój zawodowy i osobisty.
- Niezbędna, by nadążyć za dynamicznymi zmianami we współczesnym świecie.

2. Społeczność szkolna

a. Samorząd uczniowski

- Tworzą go wszyscy uczniowie szkoły.
- Demokratyczne wybory wyłaniają radę samorządu uczniowskiego – przedstawiciele uczniów.
- Rada reprezentuje uczniów w kontaktach z dyrekcją, nauczycielami i rodzicami.
- Opiekunem samorządu jest wyznaczony nauczyciel.

b. Samorządy klasowe

- W każdej klasie działają odrębne samorządy.
- W skład wchodzi: przewodniczący, zastępca, skarbnik – wybierani przez uczniów klasy.
- Zadania:
 - Reprezentowanie klasy w szkole.
 - Organizacja wydarzeń klasowych, wycieczek, imprez.
 - Pomoc w rozwiązywaniu problemów uczniów.
 - Współpraca z nauczycielami i dyrekcją w sprawach ważnych dla klasy.

3. Prawa i obowiązki ucznia

a. Uczeń ma prawo do:

- Informacji o wymaganiach edukacyjnych, kryteriach oceniania, planie lekcji i zasadach szkoły.
- Rozwijania swoich zainteresowań i zdolności.
- Nietykalności osobistej, życzliwego traktowania i poczucia bezpieczeństwa.
- Przerw między lekcjami i odpoczynku.
- Korzystania z pomieszczeń szkolnych i wyposażenia zgodnie z zasadami.
- Swobodnego wyrażania myśli i przekonań.

b. Uczeń ma obowiązek:

- Wykonywania poleceń dyrektora, nauczycieli i pracowników szkoły.
- Systematycznego, punktualnego i aktywnego uczestnictwa w zajęciach.
- Usprawiedliwiania nieobecności i nadrabiania zaległości w nauce.
- Godnego reprezentowania szkoły oraz dbania o jej honor i tradycje.
- Szanowania uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.
- Dbania o porządek w szkole.

4. Jak wybrać zawód? - kluczowe kroki w wyborze kariery:
 - Analiza dostępnych zawodów – warto zapoznać się zarówno z nowoczesnymi profesjami, jak i tradycyjnymi rzemiosłami.
 - Ocena własnego zdrowia – wykluczenie zawodów, które mogą być nieodpowiednie ze względu na stan zdrowia.
 - Określenie predyspozycji – analiza zainteresowań, mocnych i słabych stron, umiejętności oraz wyzwań.
 - Konsultacja z doradcą – pomoc pedagoga, psychologa lub doradcy zawodowego może ułatwić decyzję.
 - Wykorzystanie testów – testy osobowości, kompetencji i predyspozycji pomagają lepiej dopasować zawód do własnych cech.

5. Planowanie ścieżki zawodowej
 - Analiza własnych predyspozycji
 - Testy osobowości, kompetencji, zainteresowań
 - Ocena mocnych i słabych stron
 - Ścieżki edukacyjne po ukończeniu szkoły podstawowej
 - Liceum ogólnokształcące (4 lata) → matura → studia
 - Technikum (5 lat) → tytuł technika + matura → studia lub praca
 - Branżowa szkoła I stopnia (3 lata) → tytuł czeladnika → praca lub szkoła II stopnia
 - Branżowa szkoła II stopnia (2 lata) → tytuł technika + matura → studia lub praca
 - Szkoła policealna (1–2,5 roku) → zawód, kursy zawodowe
 - Studia I stopnia (3–4 lata) → licencjat/inżynier → studia II stopnia lub praca
 - Studia II stopnia (2 lata) → magister → praca, doktorat
 - Studia doktoranckie (3–5 lat) → doktor → praca naukowa
 - Studia podyplomowe → rozwój zawodowy
 - Czynniki wpływające na wybór zawodu
 - Stan zdrowia
 - Zainteresowania i umiejętności
 - Możliwości rynku pracy
 - Potrzeba dalszego kształcenia
 - Alternatywne ścieżki kariery
 - Kursy zawodowe
 - Szkolenia branżowe
 - Edukacja ustawiczna (lifelong learning)

6. Edukacja a rynek pracy
 - a. Zasady rynku pracy:
 - Popyt na pracę: zapotrzebowanie pracodawców na konkretne zawody i umiejętności.
 - Podaż pracy: liczba kandydatów ubiegających się o określone stanowiska.
 - b. Czynniki wyboru zawodu:
 - Indywidualne predyspozycje.
 - Analiza raportów o najbardziej poszukiwanych zawodach i umiejętnościach.
 - Świadomość dynamicznych zmian na rynku pracy.
 - c. Szanse na rynku pracy:
 - Przedsiębiorczość:
 - Start-upy (małe, nowo powstałe firmy).
 - Organizacje pozarządowe.
 - Źródła finansowania:
 - Mikrogranty unijne i samorządowe.
 - Crowdfunding (zbiórki internetowe).
 - d. Cechy przyszłych pracowników
 - Elastyczność – umiejętność dostosowywania się do zmian.
 - Szybka reakcja na nowe warunki – radzenie sobie w trudnych sytuacjach.
 - Gotowość do nauki – zdobywanie nowych umiejętności.

- Mobilność – możliwość zmiany miejsca zamieszkania dla rozwoju zawodowego.